

Ljusdals kommun
kommun@ljusdal.se

Rektorn vid Los skola
Marit Holmstrand
marit.holmstrand@skola.ljusdal.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av Los skola
i Ljusdals kommun

Tillsyn i Los skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ljusdals kommun under mars till september 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Los skola besöktes av Skolinspektionen den 13 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Los skola ligger i byn Los i västra delen av Ljusdals kommun. Läsåret 2013/2014 har skolan 6 elever i förskoleklass och 61 elever i grundskolans årskurser 1-9 varav en elev är individintegrerat mottagen i grundsärskolan. Skolan leds av en rektor som även har ansvar för Färila/Los förskoleområde och är på Los skola en dag per vecka, vid elevhälsomöten en gång per månad samt vid behov. Lärarna är organiserade i två arbetslag, F-5 och 6-9. Vid skolan finns ett fritidshem. Fritidshem och förskola bedöms i separata beslut avseende hela kommunens ansvarstagande för dessa verksamheter

Kunskapsresultat

I Skolverkets statistik (SIRIS) för läsåret 2012/2013 finns inga resultat redovisade för årskurs 3, 6 eller 9 då underlaget baseras på färre än tio elever.

Årskurs 3

Skolan har inkommit med en redovisning av måluppfyllelsen i årskurs 3 för vårterminen 2013. Enligt denna redogörelse uppnår samtliga elever kunskapskraven i matematik, naturorienterande och samhällsorienterande ämnen samt svenska. Enligt skolans egen dokumentation över nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2012/2013 har alla elever klarat kravnivån på samtliga delproven i matematik och nästintill alla elever har klarat samtliga delprov i svenska.

Årskurs 6

Enligt skolans egen redogörelse för måluppfyllelsen i årskurs 6 för vårterminen 2013 uppnår samtliga elever kunskapskraven i samtliga ämnen utom i engelska där 75 procent av eleverna nått kunskapskraven, vilket är en försämring i jämförelse med vårterminen 2012 då motsvarande resultat var 90 procent. För riket var motsvarande siffra vårterminen 2013 92 procent. I de allra flesta ämnena är betygspoängen för skolans elever högre än genomsnittet i riket.

Enligt skolans redogörelse över nationella ämnesproven för årskurs 6 läsåret 2012/2013 nådde 72 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i engelska. Samtliga elever nådde kravnivån på alla delprov i fysik. 43 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov i historia. 86 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov i matematik. I ämnet svenska nådde 72 procent av eleverna kravnivån.

Årskurs 9

Uppgifter saknas för måluppfyllelsen i samtliga ämnen för vårterminen 2013.

Enligt skolans redogörelse var alla elever behöriga till nationella program och det genomsnittliga meritvärdet var 217 poäng för Los skola vårterminen 2013, vilket är över genomsnittet i riket (213 poäng). Flickornas meritvärde var 236 och pojkarnas var 207. Det genomsnittliga meritvärdet har under de senaste tre åren varierat mellan 196 (vårterminen 2012) och 226 (vårterminen 2011) poäng.

Enligt skolans redogörelse över nationella ämnesproven för årskurs 9 läsåret 2012/2013 nådde 89 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i engelska och kemi. I matematik nådde 72 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik. Alla elever nådde kravnivån på samtliga delprov i religion och 33 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov i svenska.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen ser vid tillsynen av Los skola en verksamhet där eleverna i flera avseenden visar goda kunskapsresultat. Trots detta bedömer Skolinspektionen att skolan behöver vidta ytterligare åtgärder på några områden för att förbättra kunskapsresultaten.

Eleverna i Los skola har ett genomsnittliga meritvärde som är högt vårterminen 2013, men det är stora skillnader mellan flickor och pojkars genomsnittliga meritvärde. Flickornas meritvärde var 236 och pojkarnas var 207. Av betygskataloger framgår att en låg andel av samtliga betyg utgörs av det högsta betyget, A. I flera ämnen i alla årskurser där betyg sätts, från höstterminen 2013, har inget A satts i biologi, fysik, hem- och konsumentkunskap, historia, kemi, matematik, musik, religion, slöjd, svenska eller teknik och andelen elever som endast nått det lägsta kunskapskravet E är hög. Utifrån detta bedömer Skolinspektionen att det finns utrymme att höja skolans kunskapsresultat.

Skolinspektionen bedömer att skolans största utvecklingsområde är att rektor måste ta ett större ansvar för att följa upp och utvärdera om undervisningsmetoder och de stödjande insatserna är de rätta för eleverna, med tanke på skillnader i resultat mellan flickor och pojkar, den låga förekomsten av betyget A och den bristande studieron. De åtgärder som sätts in utifrån analyser måste vara tydligare i syfte att kunna följas upp och utvärdera om de har varit effektiva och ändamålsenliga vilket är en förutsättning för att utvecklingsåtgärder ska kunna leda till en förbättrad utbildning för eleverna.

Eleverna trivs och har inflytande över sin undervisning. Vid besöket uppfattade Skolinspektionen klimatet på skolan som lugnt men elever uppger såväl i intervjuer som i enkäter att studieron varierar mellan ämnen och lärare. Det förekommer kränkningar på skolan och det finns brister i skolans rutiner för att anmäla kränkningar till rektorn och huvudmannen. Av intervjuer med lärarna och rektorn framkommer också att det finns en osäkerhet kring vad kränkande behandling är, och därmed också när det ska anmälas till rektor och huvudmannen. De ordningsregler som skolan har och som är ett viktigt verktyg för att skapa studiero och förhindra kränkningar, följs inte av eleverna. Lärarna måste se till att ordningsreglerna följs och rektorn måste se till att de följs upp för att se att de är ändamålsenliga.

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med särskilt stöd fungerar men åtgärdsprogram måste utarbetas istället för "åtgärdsnoteringar" för elever som är i behov av särskilt stöd.

Avslutningsvis måste skolan se över lärarbehörigheten så att eleverna får undervisning av lärare som har utbildning för den undervisning de bedriver.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ljusdals kommun att vidta nedanstående åtgärd för att avhjälpa påtalade brist. De vidtagna åtgärderna ska senast den **12 september 2014** redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Ljusdals kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen i slöjd utgår från och omfattar centralt innehåll i kursplanen.

Motivering

Av skollagen framgår att för utbildningen i grundskolan gäller en läroplan. Läroplanen innehåller kursplaner för grundskolan. Kursplanerna innehåller respektive ämnes syfte och centrala innehåll. Det centrala innehållet anger vad undervisningen i ämnet ska behandla för respektive årskurser. För ämnet slöjd är det centrala innehållet indelat i kunskapsområdena som bland annat ska omfatta metall, textil och trä i alla årskurser.

Tillsynen visar att det finns brister när det gäller att behandla centralt innehåll i ämnet slöjd för de högre årskurserna. Av intervjuer med elever och lärare framkommer att eleverna i årskurs 7, 8 och 9 får välja om de vill ha textil- eller trä- och metallslöjd vilket innebär att en elev kan ha haft enbart textilslöjd eller enbart trä- och metallslöjd under årskurserna 7-9. Detta medför att utbildningen i ämnet inte utgår från och omfattar centralt innehåll i kursplanen för ämnet slöjd. Rektorn var vid intervjun osäker på om detta stämde men bekräftar detta i samtal efter tillsynsbesöket och avser att vidta åtgärder till höstterminen 2014.

Tillsynen visar att det finns brister i hur undervisningen utgår från och omfattar det centrala innehållet i kursplanen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ljusdals kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

1 kap. 11 § skollagen, Lgr 11, 3 Kursplaner

Trygghet och studiero

Bedömning

Ljusdals kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att skolan har gemensamma ordningsregler och att de följs upp.
- Se till att åtgärder vidtas så att eleverna tillförsäkras studiero.
- Se till att det genomförs konkreta åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Se till att signaler om kränkande behandling anmäls till rektorn och huvudmannen.
- Se till att planen mot kränkande behandling innehåller en redogörelse för hur förra årets åtgärder har genomförts.

Motivering

Ordningsregler

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet som ska följas upp. Det är rektorn som ska besluta om ordningsregler.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med ordningsregler. Av intervjuer och samtal med elever i olika åldrar och av dokumentstudier framkommer att eleverna är trygga och att det finns ordningsregler benämnda "Trivselregler åk F-5" och "Trivselregler åk 6-9" som är utarbetade under medverkan av eleverna. Det framkommer dock att alla elever inte följer dem och att det inte finns några gemensamma ordningsregler för hela skolan. Lärarna uppger i intervjun att ordningsreglerna inte alltid följs av eleverna men att de försöker få eleverna att följa dem genom att vidta åtgärder. De åtgärder som vidtas är en tillsägelse från läraren eller kvarsittning på rasten. Några gemensamma diskussioner eller beslut om andra åtgärder som kan vidtas för att se till att ordningsreglerna följs har dock inte förekommit mellan lärarna. Detta bekräftas av rektorn.

Studiero och förekomst av kränkande behandling

Skollagen anger att utbildningen ska utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. I skollagen anges att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. I huvudmannens övergripande skyldighet att motverka kränkande behandling ingår att se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med att skapa studiero och förhindra kränkningar. Eleverna berättar att studieron på vissa lektioner är bristfällig. Dessutom berättar eleverna att det lätt blir bråk och ofta förekommer kränkande behandling (både fysisk och verbal) mellan elever både på lektioner och på raster. Eleverna uppger att vissa lärare inte säger till så noga och att andra lärare säger till men att eleverna fortsätter bråka och störa undervisningen ändå. Intervjuade elever säger också att de kan få en tillsägelse "att sluta" av lärare men upplever att det ibland är oklart vad de ska sluta med. På lektionerna i ämnet idrott och hälsa uppger eleverna att det är många som inte vill delta i undervisningen vilket stör lektionen och tar tid från undervisningen. Vidare berättar eleverna att det på dessa lektioner också förekommer mycket bråk och ger exempel på att en elev kan kasta en boll i ansiktet på en annan vilket leder till ytterligare bråk och att andra kan retas och exempelvis säga "du kan inte kasta så långt". Eleverna berättar att det ofta går upp till en halv lektion och att de själva uppmanar sina klasskompisar att lämna lektionen. Detta leder, enligt eleverna, till att de inte hinner så mycket som de borde på idrottslektionerna. Av kommunens egna enkätresultat som rektorn skickat in till Skolinspektionen framkommer att påståendet "Jag har studiero på lektionerna" har ett markant sämre resultat hos eleverna än övriga frågor/påståenden. Intervjuade lärare bekräftar att kränkande behandling förekommer men delar inte elevernas bild av den bristande studieron. Dessutom uppger lärarna att de tycker det är svårt att avgöra vad som är kränkande behandling. Vid intervjuer med elevhälsan och rektorn bekräftas elevernas bild av att bristande studiero samt förekomst av fysisk och verbal kränkande behandling.

Anmäla signaler om kränkande behandling till rektorn och huvudmannen.

Enligt skollagen är lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Tillsynen visar att det finns brister i att rapportera fall av kränkande behandling till rektorn och huvudmannen. I skolans plan mot kränkande behandling, som Skolinspektionen tagit del av, finns en handlingsplan där det framgår att "då någon i skolan får reda på att viss person troligtvis blir diskriminerad eller utsatts för annan kränkande behandling" ska det göras en "rapportering till berörd klasslärare, utvecklingsledare eller rektor". Vid de intervjuer som Skolinspektionen har genomfört med lärare från skolan framkommer att lärarna tycker att det är svårt att avgöra vad en kränkning är och att eventuella kränkningar inte alltid rapporteras till rektorn. Exempelvis framkommer att endast

kränkningar av större dignitet rapporteras till rektorn. Av intervjun med rektorn framgår att kränkningar aldrig har rapporterats till huvudmannen trots att rektorn berättar att skolan hittills haft ungefär fem fall av kränkningar. Rektorn har uppfattat att endast när det är bråk mellan elever eller om skolan uppfattar att eleven upplevt kränkningen som allvarlig ska kränkningen anmäls till huvudmannen. Rektorn uppger också under intervjun att elevernas "munhugande" inte uppfattas som kränkningar av varken henne själv eller av lärarna.

Lärarnas och rektorns definition och tolkning av kränkning stämmer inte överens med lagens definition trots utbildningsinsatser och diskussioner. Detta leder till att det inte finns ett gemensamt förhållningssätt när uppgifter om kränkningar kommer till lärarnas kännedom vilket i sin tur resulterar i att rektorn inte får kännedom om alla och vilka typer av kränkningar som förekommer i skolan. Skolinspektionen vill framhålla att alla incidenter där en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling ska anmälas till rektorn så att rektorn får en samlad bild av situationen på skolan och kan sätta in rätt åtgärder för att förebygga kränkande behandling av elever och för att skyndsamt kunna anmäla detta till huvudmannen. Det ska med andra ord inte göras någon värdering av allvaret i en händelse innan den anmäls till rektorn eller huvudmannen.

Planen mot kränkande behandling

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska, efter en kartläggning, ange vilka åtgärder som behöver vidtas och hur de ska följas upp. Vidare ska planen innehålla en redogörelse för hur förra årets planerade åtgärder har genomförts.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling daterad 2013-08-15. I planen saknas hur åtgärderna som behöver vidtas under året ska följas upp. Dessutom saknas en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i skolans arbete med trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ljusdals kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3 och 5 §§ skollagen, 6 kap. 6-8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Ljusdals kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att åtgärdsprogram utarbetas om skolans egen utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas löpande.

Av Skolinspektionens tillsyn framkommer att skolan inte utarbetar åtgärdsprogram för elever som är i behov av särskilt stöd. Inte heller fattar rektorn beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram. Enligt rektorn finns det inga elever med åtgärdsprogram på skolan under innevarande läsår, trots att det finns elever som är i behov av och får särskilt stöd. Rektorn uppger under intervjun att utredning av elevens behov sker och åtgärder sätts in men hon anser inte att åtgärdsprogram behövs då så kallade "åtgärdsnoteringar" görs. Rektorn berättar att hon uppfattat att åtgärdsprogram endast ska utarbetas vid extraordinära insatser. De åtgärdsprogram som senast utarbetats och som inkommit till Skolinspektionen är från 2012. Då hade skolan en specialpedagog som hade ansvar för att utarbeta åtgärdsprogram. Elevhälsan bekräftar att det inte finns några åtgärdsprogram sedan skolan hade en specialpedagog som utarbetade dem.

Skolinspektionen vill framhålla att Los skola behöver dokumentera sina kartläggningar av elevens behov och hur dessa behov ska tillgodoses i ett åtgärdsprogram då skollagen ställer tydliga krav på utarbetande av åtgärdsprogram. Det är också möjligt för elevens vårdnadshavare att överklaga innehållet i ett åtgärdsprogram likväl som ett beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med att utarbeta åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ljusdals kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 9§ skollagen

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Ljusdals kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att en skriftlig bedömning ges enligt författningarnas krav när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Motivering

Enligt skollagen ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges i de fall ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne. Syftet med en skriftlig bedömning är att synliggöra vilka kunskaper eleven tillägnat sig i de fall eleven inte når upp till kunskapskraven för betyget E i ämnet. Bedömningen bör i varje ämne innehålla dels en redogörelse för vilka delar av kunskapskraven eleven uppnått, dels en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskraven som eleven inte nått.

Skolinspektionen har tagit del av flera exempel på skriftliga bedömningar från Los skola som är utarbetade mellan 2010 och 2014 och kallas "Omdöme" och "Betygsbilaga/skriftligt omdöme". Flertalet av dokumenten är från höstterminen. Av några skriftliga bedömningar framgår inte vilka kunskaper eleven saknar eller har utvecklat i ämnet. Vid en genomgång av skolans betygskatalog framkommer att skolan skriver skriftliga bedömningar för elever som inte har ett godkänt betyg i årskurs 8. Skolinspektionen vill framhålla att det är viktigt att dokumentet har korrekt namn och att de endast utarbetas i ett avslutat ämne. Skriftlig bedömning är en betygshandling och ska inte förväxlas med omdömen i elevens skriftliga individuella utvecklingsplan.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med skriftliga bedömningar. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ljusdals kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 22§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Ljusdals kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning, utvärdering och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av elevhälsan och elever.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Om det vid uppföljning av verksamheten kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen, enligt skollagen, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Det förutsätter att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) ska rektorn tillsammans med personalen och utifrån uppföljningen analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen. Dessutom bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på skolenhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser.

Tillsynen visar brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. I den skriftliga dokumentation över skolans kvalitetsarbete "Strategisk plan 2012/2013" och "Strategisk plan/Utvärdering" för läsåret 2012/2013 som Skolinspektionen tagit del av samt av de intervjuer som genomförts framgår att det pågår ett visst kvalitetsarbete där skolmiljön och resultaten sammanställs och analyseras. Skolan har en dokumenterad sammanställning och analys av elevernas meritvärde och resultat för de nationella ämnesproven, men saknar uppföljning och analys av kunskapsresultat i de ämnen där nationella ämnesprov inte förekommer. Uti-

från de kunskapsresultat som skolan anger i sin dokumentation av kvalitetsarbetet och utifrån studier av betygs katalogen från höstterminen 2013 framgår att inte alla elever når kunskapskraven i samtliga ämnen och att en liten andel av elevernas betyg utgörs av det högsta betyget, A. I flera ämnen har inget eller bara något enstaka A satts. Skolan har sammanställt och dokumenterat de stora skillnaderna mellan flickor och pojkars resultat, men någon analys av vad detta beror på har inte heller gjorts.

Lärarna uppger under intervjun att de inte har diskuterat skillnaderna mellan flickor och pojkars resultat men att den rådande "antipluggkulturen" i skolan är ett ständigt utvecklingsområde. I intervjuer med lärare och elevhälsa framkommer att många elever nöjer sig med betyget E och rektorn uppger i intervjun att hon fört diskussioner med lärarna om vilken typ av undervisning som bedrivs när betygen "är i mitten". Någon analys av betygen eller brister i studieron har dock inte gjorts. Vidare uppger rektorn att hon inte analyserat färdigt vad "mittbetygen" beror på och att någon utvärdering av kunskapsresultaten kopplat till undervisningen inte har gjorts.

Bristen på analys gör att nästa steg i kvalitetsarbetet, nödvändiga åtgärder, inte har kunnat vidtas för att komma tillrätta med brister i verksamheten, exempelvis brister i undervisningens kvalitet eller huruvida bedömning och betygsättning av eleverna är likvärdig i skolan. Arbetet med analysen behöver dokumenteras i syfte att utgöra ett underlag för prioriteringar och beslut av utvecklingsinsatser.

I tillsynen framgår att skolan har identifierat olika utvecklingsområden som är prioriterade för året och att dessa tagits fram under medverkan av lärare och föräldrar samt att de dokumenteras. Elevhälsan och elever har dock inte varit involverad i detta kvalitetsarbete i någon nämnvärd utsträckning.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med att kontinuerligt och systematiskt följa upp och analysera resultat och övrig måluppfyllelse. Dokumentation av kvalitetsarbete görs inte i tillräcklig utsträckning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ljusdals kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Personalkompetens

Bedömning

Ljusdals kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Redovisa en plan med konkreta åtgärder som ska vidtas för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de bedriver.

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämma med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Lärare som anställts före den 1 juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Av intervjuer med rektorn och lärare samt dokumentstudier framgår att några lärare i Los skola undervisar i ämnen de har utbildning för men att merparten saknar lärarexamen. Tillsynen visar också att några har fått legitimation men undervisar i ämnen de inte har legitimation för. Rektorn berättar att skolan söker behöriga lärare men att det är svårt att hitta.

Tillsynen visar att det finns lärare som inte har utbildning för den undervisning de ska bedriva och därmed inte uppfyller skollagens kriterier för behörighet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningens krav och Ljusdals kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13, 18-21 §§ skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Pia Dannqvist
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.